

III. Lovgivning og reformplaner i de øvrige nordiske lande.

1. Sverige.

De gældende svenske regler findes i brottsbalkens kapitel 20 om ämbetsbrott.

I § 3 findes regler om brud på tavshedspligt for den, som er eller har været ämbetsman, og i § 11 en regel, hvorefter meddelagtige, der ikke selv er omfattet af ämbetsansvar, kan straffes for medvirken.

Personkredsen er nærmere afgrænset i § 12 og omfatter, idet der her bortses fra særregler uden forbindelse med registerudvalgets problematik, dels „domare, annan statens befattningshavare som endast medelst dom kan avsättas från sin tjänst, så ock den, som har förtroendesyssla från vilken Konungen må entlediga honom“, dels „den, som uten att vare underkastad ämbetsansvar, är anställd i allmän tjänst eller fullgör lagstadgad tjänsteplikt“.

Bestemmelserne er udarbejdet på grundlag af en betænkning fra straffrättskommittén (SOU 1953: 14). I denne betænkning foresloges ansvaret udvidet til også at omfatte „den som är eller varit av statlig myndighet tilkallad för överläggning eller medverkan i dess verksamhet“. Som eksempler nævnede komiteen eksperter, der midlertidigt deltog i statslige handelsforhandlinger. Bestemmelsen udgik imidlertid af den endelige lovtæst, da man bl. a. fandt kredsen meget vanskelig at afgrænse.

Der er således ikke i gældende svensk ret hjemmel til at straffe for brud på tavshedspligt i tilfælde, hvor en ansat på et privat edb-servicebureau eller lignende røber oplysninger hidrørende fra det offentliges materiale, der er overgivet bureauet til behandling.

Det bemærkes, at den svenske stats databehandlingsbehov i det væsentlige dækkes af statslige myndigheder.

En gennemgang af reglerne i brottsbalkens kapitel 20 foretages for tiden af ämbetsansvarskommittén, men det er oplyst, at komiteen ikke behandler det her rejste særlige spørgsmål om tavshedspligt.

2. Norge.

I straffelovens § 121 findes hjemmel til at straffe en „offentlig tjenestemand“ — også efter hans fratræden — hvis han uden skellig grund åbenbarer, hvad der i tjenestens

medfør er blevet ham betroet eller ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som en tjenestehemmelighed.

I norsk teori fastlægges personkredsen således, at det afgørende kriterium er, om den pågældende udøver myndighed på statens vegne. Ansatte i et edb-servicebureau er herefter ikke omfattet af bestemmelsen i straffeloven.

Derimod indeholder et stort antal særlove selvstændige, med straf sanktionerede regler om tavshedspligt, og nogle af disse bestemmelser kan tænkes fortolket så vidt, at de omfatter ansatte i et edb-servicebureau, som det offentlige har overladt oplysninger til behandling.

De norske statsinstitutioner, som anvender elektronisk databehandling, har eget databehandlingsudstyr. Derimod har man i Norge samme problemstilling som i Danmark med hensyn til de kommunale hulkortcentraler, der er organiseret som „kommunale andelslag“, og som i vidt omfang udfører edb-arbejde for regionale og lokale offentlige organer samt inden for skattelovgivning.

Der synes ikke i Norge at være aktuelle planer om at ændre reglerne om tavshedspligt.

3. Finland.

En almindelig strafferegel om nuværende eller fratrådte „tjänstmans“ brud på tavshedspligten findes i straffelovens kapitel 40, § 19 a. Udtrykket tjänstman er defineret i lovens kapitel 2, § 12, der er affattet således:

„Med tjänstman förstås i denna lag statens ämbetsmän, så ock de, som äro satte att förvalta städers, köpingars, landskommuners, församlingars eller andra menigheters eller af öfverheten stadfästade allmänna inrättningars eller stiftelsers angelägenheter, samt de tjänstmän och be-tjente, som lyda under sådana ämbets- eller förvaltningsmyndigheter, äfvensom andre, hvilka blifvit förordnade eller valde att förrette offentligt syssla eller offentligt ärende.“

Herudover findes i særlovgivningen en række specielle regler om straf for brud på tavshedspligt.

Statens edb-arbejde udføres i Finland i vidt omfang af Statens Datamaskincentral.